

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 9 kwietnia 2018 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w sprawie o sygn. akt XVIII C 542/13 w sprawie z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. przeciwko U. S., S. C., I. S., J. S. o zapłatę 54.494,75 zł:

1. zasądził solidarnie od U. S. i S. C. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. kwotę 23.458,56 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości 23% w skali roku od dnia 1 lutego 2013 r. do dnia zapłaty z tym zastrzeżeniem, że roczna stopa odsetek do dnia 1 stycznia 2016 r. nie przekroczy czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, zaś po dniu 1 stycznia 2016 r. nie przekroczy maksymalnych odsetek za opóźnienie oraz kwotę 1.684,31 zł tytułem zwrotu kosztów procesu,
2. zasądził od I. S. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. kwotę 15.551,22 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości 23% w skali roku od dnia 1 lutego 2013 r. do dnia zapłaty z tym zastrzeżeniem, że roczna stopa odsetek do dnia 1 stycznia 2016 r. nie przekroczy czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP zaś po dniu 1 stycznia 2016 r. nie przekroczy maksymalnych odsetek za opóźnienie oraz kwotę 1.135,93 zł tytułem zwrotu kosztów procesu,
3. ustalił, że odpowiedzialność I. S. wynikająca z punktu 2. wyroku jest solidarna z odpowiedzialnością U. S. i S. C. wynikającą z punktu 1. wyroku,
4. umorzył postępowanie w zakresie kwoty 5.131,52 zł,
5. oddalił powództwo w pozostałym zakresie w stosunku do U. S., S. C., I. S. i J. S.,
6. zasądził od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. na rzecz J. S. kwotę 3.600 zł tytułem zwrotu kosztów procesu,
7. przyznał na rzecz adw. K. S. (1) ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi kwotę 2.856,06 zł tytułem nieuiszczonych kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu na rzecz U. S. i S. C. oraz kwotę 1.926,18 zł tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu na rzecz I. S.,
8. zasądził od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. solidarnie na rzecz U. S. i S. C. kwotę 3.785,94 zł tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu,
9. zasądził od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. na rzecz I. S. kwotę 4.715,82 zł tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Apelację od przedmiotowego rozstrzygnięcia wniosła powodowa spółka, zaskarżając wydany wyrok w części, tj.: w zakresie punktu 1 wyroku – w części oddalającej powództwo w stosunku do pozwanych U. S. i S. C. ponad kwotę 23.458,56 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości 23% w skali roku od dnia 1 lutego 2013 r. do dnia zapłaty z tym zastrzeżeniem, że roczna stopa odsetek do dnia 1 stycznia 2016 r. nie przekroczy czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, zaś po dniu 1 stycznia 2016 r. nie przekroczy maksymalnych odsetek za opóźnienie oraz w części dotyczącej niezasadzonych od pozwanych U. S. i S. C. na rzecz powoda kosztów procesu ponad kwotę 1.684,31 zł; w zakresie punktu 2 wyroku – w części oddalającej powództwo w stosunku do pozwanej I. S. ponad kwotę 15.551,22 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości 23% w skali roku od dnia 1 lutego 2013 r. do dnia zapłaty z tym zastrzeżeniem, że roczna stopa odsetek do dnia 1 stycznia 2016 r. nie przekroczy czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, zaś po dniu 1 stycznia 2016 r. nie przekroczy maksymalnych odsetek za opóźnienie oraz w części dotyczącej niezasadzonych od pozwanej I. S. na rzecz powoda kosztów procesu ponad kwotę 1.135,93 zł; oraz w całości w zakresie punktów 5, 6, 8 i 9 wyroku.

Strona skarżąca zarzuciła wydanemu orzeczeniu:

1. niewyjaśnienie przez Sąd wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

a. art. 258 k.p.c. w zw. z art. 217 § 1 k.p.c. poprzez bezzasadne oddalenie wniosku dowodowego powoda z zeznań świadka M. Ś. na okoliczność zawarcia umowy najmu przez pozwanych oraz otrzymania bądź nie od pozwanych kwoty pieniężnej jakimkolwiek tytułem, co skutkowało niewyjaśnieniem istotnych okoliczności sprawy,

b. art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 217 § 1 k.p.c. poprzez bezzasadne oddalenie wniosku dowodowego powoda z opinii biegłego do spraw wyceny nieruchomości i szacowania czynszów na okoliczność ustalenia średniego zużycia wody w lokalach o podobnym standardzie do lokalu spornego, mimo że okoliczności, na które dowód ten został zgłoszony nie zostały dostatecznie wyjaśnione, a nadto potrzeba ich powołania wystąpiła na etapie ich zgłoszenia oraz uwzględnienie ich przez Sąd nie spowodowałyby zwłoki w rozpoznaniu sprawy, co skutkowało rozstrzygnięciem w części niekorzystnym dla powoda i oddaleniem powództwa w części, jako nieudowodnione,

c. art. 328 § 2 k.p.c. przez niewyjaśnienie przyczyn uznania przez Sąd pewnych dowodów za wiarygodne, a innym odmówienia mocy dowodowej oraz podstaw prawnych wydanego wyroku;

2. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału wskutek naruszenia zasad postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, mianowicie:

a. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez:

- dokonanie oceny materiału dowodowego z nieusprawiedliwionym pominięciem istotnej jego części z pominięciem treści dokumentów: zestawień należności pozwanych, pism kierowanych do pozwanych, wyciągu ze streszczenia opinii biegłego sądowego K. K. w sprawie o sygn. akt I C 78/10, treści wyroków sądów w sprawie XVIII C (upr) 566/10, zeznań strony powodowej, skutkiem czego uznano, że powódka nie udowodniła wysokości dochodzonego roszczenia m.in. za tzw. media za okres od 2007 do 2010 r., a ponadto przyjęcie za podstawę rozstrzygnięcia zeznania pozwanych w zakresie wysokości opłat za wodę i odprowadzanie ścieków i w konsekwencji nie uwzględnienia powództwa zgodnie z żądaniem powoda,
- dokonanie oceny materiału dowodowego z nieusprawiedliwionym pominięciem istotnej jego części w postaci wyliczeń dokonywanych przez powoda, w tym sald należności, poprzez dokonanie obliczeń przysługujących powodowi należności z pominięciem sposobu zarachowania przez powoda dokonywanych wpłat wobec braku wskazania przez pozwanych tytułów wpłat oraz braku kwestionowania takiego sposobu zarachowania przez pozwanych, tj. w pierwszej kolejności na najdalej wymagalne należności, a w konsekwencji zasądzenie na rzecz powoda niższej kwoty, niż dochodzona pozwem;

b. art. 233 § 1 k.p.c. i 231 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów skutkujące dokonaniem błędnych ustaleń faktycznych, pozostających w sprzeczności z zebraniem materiałem dowodowym, a także z doświadczeniem życiowym zasadami logicznego rozumowania poprzez:

- nieuzasadnione przyjęcie w oparciu o zeznania pozwanej U. S., iż należność za wodę i odprowadzanie ścieków w okresie od 2007 do 2010 r. za 5 osób wynosiła 90 zł, podczas gdy wskazanie takiego zużycia było zupełnie dowolne, nieuzasadnione, nieudowodnione, a nadto trudno przyjąć, iż 5, a następnie 6 zgłoszonych osób w lokalu zużywa jedynie wodę o równowartości 90 zł oraz uznanie jedynie w oparciu o gołosłowne twierdzenia pozwanych, że taką opłatę powinni uiszczać, w sytuacji, gdy powód dokładnie wyjaśnił, w jaki sposób wyliczał opłaty za media w spornym lokalu, a w konsekwencji zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda niższej kwoty, niż dochodzona pozwem,

- ustalenie wysokości opłaty za wodę jw. Wyłącznie na podstawie tylko jednego środka dowodowego w postaci zeznań pozwanych, podczas gdy tej samej okoliczności dotyczyły również inne dowody, w tym wyciąg ze streszczenia opinii biegłego sądowego K. K. w sprawie o sygn.. akt: I C 78/10 oraz wyjaśnienia powódki, które Sąd pominął i z których wynikał wniosek przeciwny,
- nieuzasadnione przyjęcie w oparciu o zeznania pozwanej J. S. i U. S., że pozwana J. S. nigdy nie zamieszkiwała w spornym lokalu, podczas gdy sama pozwana U. S. złożyła w administracji pozwanego oświadczenie, iż J. S. jest w spornym lokalu zameldowana, co skutkowało niezasadnym oddaleniem powództwa w całości w stosunku do J. S.,
- nieuzasadnione przyjęcie, że pozwani nigdy nie korzystali z parkingu, podczas gdy wniosku takiego nie można wyprowadzić z żadnego dowodu zgromadzonego w sprawie, co skutkowało nie obciążeniem pozwanych opłatą z tego tytułu;

c. art. 227 k.p.c. poprzez:

- pominięcie przy rozstrzyganiu sporu wniosków płynących z dowodów zgłoszonych przez powódkę – dowodu z dokumentu w postaci oświadczenia pozwanych z dnia 21.07.2011 r. na okoliczność ilości zameldowanych osób w spornym lokalu, dokumentu w postaci zestawienia należności pozwanych za okres objęty powództwem na okoliczność wysokości dochodzonego roszczenia, co skutkowało zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda niższej kwoty niż dochodzona pozwem,
- niezgodne z zasadami logiki, nieuzasadnione przyjęcie w oparciu o zeznania pozwanej U. S. i pozwanej J. S., że J. S. nigdy nie zamieszkiwała w spornym lokalu, podczas gdy pozwana U. S. sama złożyła oświadczenie, że w lokalu jest zameldowanych 6 osób, co w konsekwencji skutkowało wydaniem zaskarżonego orzeczenia oddalającego powództwo w części,
- dokonanie oceny dowodów w sposób sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego w odniesieniu do ustalenia, iż pozwani U. S. i S. C. w dniu 21.07.2011 r. złożyli powodowi oświadczenie o liczbie zameldowanych osób w spornym lokalu, w tym pozwanej J. S., kiedy pozwana ta nigdy w lokalu nie zamieszkiwała i godzili się na to, aby wynajmujący naliczał opłaty według podanego przez najemców stanu osobowego, a zatem 6 osób, czemu niewątpliwie przeczą zasady doświadczenia życiowego, które nakazują uznać, że pozwani złożyli oświadczenie, bowiem pozwana J. S. rzeczywiście mieszkała w spornym lokalu, a zatem U. S. była gotowa ponosić z tego tytułu dodatkowe koszty solidarnie z pozwaną J. S., co skutkowało oddaleniem powództwa w stosunku do pozwanej J. S. w całości;

d. art. 247 k.p.c. poprzez uznanie za dopuszczalny dowód z zeznań strony – pozwanej U. S. na okoliczność ilości osób zamieszkałych w spornym lokalu, podczas gdy pozwani U. S. i S. C. złożyli oświadczenie w przedmiocie liczby osób zameldowanych w spornym lokalu, co potwierdzili własnoręcznymi podpisami na dokumencie z dnia 21.07.2011 r., z którego wynika, że w lokalu jest zameldowanych 6 osób, w tym J. S.;

e. art. 365 k.p.c. poprzez obniżenie stawki czynszowej i innych opłat do wysokości określonej w innych prawomocnych wyrokach sądów cywilnych, jednak bez uwzględnienia okresów wskazanych w tych wyrokach, w których sądy cywilne orzekły o obniżeniu czynszu, co skutkowało oddaleniem powództwa w części,

f. art. 505⁷ k.p.c. poprzez przyjęcie, że niniejsza sprawa ma charakter uproszczony podczas, gdy sprawa jest szczególnie zawiła, a jej rozstrzygnięcie wymaga wiadomości specjalnych, a zatem Sąd powinien prowadzić ją z pominięciem przepisów dotyczących postępowania uproszczonego, co skutkowało oddaleniem wniosków dowodowych powoda oraz brakiem możliwości rozszerzenia przez niego powództwa o dalsze okresy, a w konsekwencji doprowadziło do wydania wyroku oddalającego powództwo w części.

W związku z podniesionymi zarzutami skarżąca wniosła o zmianę wyroku w zaskarżonym zakresie i uwzględnienie żądania pozwu, ewentualnie uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do

ponownego rozpoznania oraz zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za I i II instancję.

Apelację od przedmiotowego rozstrzygnięcia wnieśli również pozwani U. S., I. S. oraz S. C., zaskarżając wydany wyrok w części ich dotyczącej.

Skarżący zarzucili wskazanemu orzeczeniu:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 481 § 2 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i zasądzenie od pozwanych odsetek umownych za okres po rozwiązaniu umowy najmu, mimo że stron nie wiązały już postanowienia umowne dotyczące odsetek umownych, a zatem od dnia rozwiązania umowy Sąd winien zasądzić odsetki ustawowe za opóźnienie.

2. naruszenie przepisów prawa materialnego i procesowego, tj. art. 6 k.c. oraz 232 k.p.c. poprzez uznanie, że powód w należyтым stopniu udowodnił wysokość swojego roszczenia odnośnie opłat niezależnych od właściciela za okres objęty pozwem, tj. opłat za wodę oraz wywóz nieczystości, podczas gdy przedstawienie zbiorczych rachunków dla całego budynku i podanie łącznej liczby lokali mieszkalnych oraz użytkowych w budynku, nie spełnia wymogu udowodnienia, jakie dokładnie zużycie wody dotyczyło pozwanych,

3. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 229 k.p.c. poprzez uznanie, że pozwani przyznali kwotę 90 zł za zużycie wody i wywóz śmieci w okresie od 2007 roku do 31 grudnia 2010 roku, podczas gdy kwota ta została przez pozwanych uznana za okres od 1 stycznia 2011 roku do 30 września 2012 roku, czyli okres, za który powódka przedstawiła zbiorcze rachunki od dostawcy wody i przedsiębiorstwa wywozu śmieci, ale wyliczenia dotyczące pozwanych nie zgadzały się z tym, co wynikało z licznika zużycia wody zainstalowanego w mieszkaniu pozwanych. Pozwani nie uznali natomiast tych okoliczności, które nie zostały przez stronę powodową udowodnione poprzez załączenie odpowiednich faktur, powoływali się na prekluzję dowodową i konsekwentnie wnosili o oddalenie powództwa w tym zakresie, ze względu na nieudowodnienie ścisłej wysokości roszczenia,

4. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 688¹ k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie wobec I. S. i obciążenie jej odsetkami umownymi, mimo że pozwana nie była stroną przedmiotowej umowy najmu i nie złożyła oświadczenia woli o objęciu jej reżimem odsetek umownych w miejsce ustawowych, a art. 688 § 2 k.c. ogranicza odpowiedzialność osób pełnoletnich zamieszkujących w lokalu do czynszu najmu oraz opłat związanych z eksploatacją lokalu. Nie oznacza to jednak, że pozostałe postanowienia umowy najmu są obowiązujące dla osoby trzeciej, niebędącej jej stroną.

Na podstawie podniesionych zarzutów skarżący wnieśli zmianę zaskarżonego wyroku w następujący sposób, że w stosunku do U. S. i S. C. oddalenie powództwa w części obejmującej żądanie odsetek umownych za okres po wypowiedzeniu umowy najmu, ewentualnie zasądzenie w miejsce odsetek umownych odsetek ustawowych za opóźnienie, w stosunku do I. S. oddalenie powództwa w części obejmującej żądanie odsetek umownych za cały okres objęty pozwem, ewentualnie zasądzenie w miejsce odsetek umownych odsetek ustawowych za opóźnienie, oddalenie powództwa w części dotyczącej opłat niezależnych od właściciela, tj. dostarczenie wody i wywóz śmieci za okres od 2007 roku do 31 grudnia 2010 r., w skutek nieudowodnienia roszczenia przez powódkę oraz przyjęcie, że w okresie od 1 stycznia 2011 r. do 30 września 2012 r. miesięczna opłata za zużycie wody oraz wywóz śmieci za wszystkich pozwanych wynosiła 90 zł. Zgodnie z licznikiem zainstalowanym w przedmiotowym lokalu. Ewentualnie, skarżący z ostrożności procesowej, wnieśli o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Ponadto pozwani wnieśli o zasądzenie na rzecz adw. K. S. (2) kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwany: U. S., I. S. oraz S. C. z urzędu w postępowaniu apelacyjnym i oświadczając, że koszty te nie zostały uiszczone w całości ani w części. W przypadku zaś oddalenia apelacji, skarżący wnieśli o nieobciążanie pozwanych kosztami zastępstwa procesowego strony przeciwnej na podstawie art. 102 k.p.c., uwzględniając bardzo ciężką sytuację finansową wszystkich pozwanych (np. S. C. mieszka w baraku z powodu braku środków na życie).

Powódka w odpowiedzi na złożoną przez pozwanych U. S., I. S. oraz S. C. apelację, wniosła o jej oddalenie w całości oraz zasądzenia na swoją rzecz solidarnie od skarżących kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Obie wywiedzione apelacje nie zasługują na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że niniejsza sprawa podlega rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym i z tego względu zgodnie z przepisem art. 505¹³ § 2 k.p.c., jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku tego sądu powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. Sytuacja opisana w cytowanym przepisie miała miejsce w rozpoznawanej sprawie, bowiem Sąd Okręgowy, po dokonaniu analizy stanu faktycznego sprawy, przyjmuje za własne ustalenia Sądu I instancji stanowiące podstawę faktyczną rozstrzygnięcia przyjętego w zaskarżonym wyroku.

Ponadto, Sąd Okręgowy miał także na uwadze, że w postępowaniu uproszczonym zgodnie z art. 505⁹ § 1¹ k.p.c. apelację można oprzeć tylko na zarzutach naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, bądź naruszenia przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć wpływ na wynik sprawy. Tym samym w ramach niniejszego uzasadnienia poprzestać należy jedynie na odniesieniu się do zarzutów apelacji, które są całkowicie nietrafne i chybione.

Przede wszystkim nie mogą się ostać poczynione pod adresem orzeczenia uwagi i zastrzeżenia o charakterze procesowym. W szczególności na tym tle Sąd Rejonowy nie dopuścił się obrazy art. 233 § 1 k.p.c. Mianowicie istotą swobodnej oceny dowodów jest sformułowany pod adresem Sądu wymóg rozpatrywania wiarygodności i mocy dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Granice swobodnej oceny dowodów wyznaczają przepisy prawa procesowego, reguły logicznego wnioskowania, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy, jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego oraz zasad doświadczenia życiowego. Ocenę dowodów można, zatem skutecznie podważyć w apelacji tylko wówczas, gdyby w świetle dyrektyw płynących z art. 233 § 1 k.p.c. okazała się rażąco wadliwa, albo w sposób oczywisty błędna. Natomiast nie jest wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze dowodów i ich odmiennej ocenie. Żadne takie uchybienia, wadliwości ani mankamenty nie zaistniały po stronie Sądu Rejonowego, wobec czego nie sposób się zgodzić z argumentami skarżącego, zwłaszcza że mają one wyłącznie wydźwięk polemiczny, będący konsekwencją zupełnie odmiennego postrzegania sprawy. Zdaniem Sądu Okręgowego ze zgromadzonego materiału dowodowego Sąd I instancji wyprowadził wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, dlatego też wyrażona ocena nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać. Zaznaczenia wymaga przy tym, że Sąd Rejonowy odniósł się do wszystkich dokumentów i wydruków komputerowych załączonych do pozwu i nie można przyjąć, by doszło w tym zakresie do jakiegokolwiek pominięcia, a tylko wówczas można by mówić o uchybieniu mającym wpływ na wynik sprawy. Ponadto wspomniany materiał Sąd poddał wnikliwej i pełnej analizie, odpowiadającej wymogom przewidzianym w art. 233 § 1 k.p.c.

Reasumując, Sąd II instancji doszedł do przekonania, że wszystkie zarzuty, obu apelacji, dotyczące naruszenia przepisów postępowania (tj. z apelacji strony powodowej – art. 258 k.p.c. w zw. z art. 217 §1 k.p.c., art. 328 § 2 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c. i art. 231 k.p.c., art. 227 k.p.c., art. 247 k.p.c., art. 365 k.p.c.; a z apelacji pozwanych – art. 232 k.p.c., art. 229 k.p.c.) nie zasługiwały na uwzględnienie z uwagi na to, iż nie miały one wpływu na wynik sprawy, co jest niezbędną przesłanką wzruszenia wyroku Sądu I instancji w postępowaniu uproszczonym (art. 505⁹ § 1¹ pkt 2 k.p.c.).

Głębszego natomiast uzasadnienia wymaga odniesienie się do po dwóch zarzutów z apelacji każdej ze stron.

Jeżeli chodzi o apelację strony powodowej dotyczy to zarzutów: a). naruszenia art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 217 § 1 k.p.c. poprzez bezzasadne oddalenie wniosku dowodowego powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego do

spraw wyceny nieruchomości i szacowania czynszów na okoliczność ustalenia średniego zużycia wody w lokalach o podobnym standardzie do lokalu spornego; b). naruszenia art. 505⁷ k.p.c. poprzez przyjęcie, że niniejsza sprawa ma charakter uproszczony, podczas gdy sprawa jest szczególnie zawiła, a jej rozstrzygnięcie wymaga wiadomości specjalnych, a zatem Sąd powinien prowadzić ją z pominięciem przepisów dotyczących postępowania uproszczonego, co skutkowało oddaleniem wniosków dowodowych powoda.

W ocenie Sądu Okręgowego oba powyższe zarzuty są chybione.

Ustawodawca dążąc do uproszczenia i przyspieszenia postępowania wyeliminował z postępowania uproszczonego dowodu z opinii biegłych (art. 505⁶ § 2 k.p.c.), gdyż taki dowód zwykle bardzo podraża i wydłuża postępowanie. Wyłączając dowód z opinii biegłych – choć rzeczywiście nie jest to wyłączenie bezwzględne (art. 505⁷ k.p.c.) – ustawodawca, w większym stopniu niż to ma miejsce w procesie „zwykłym”, odwołał się do uznania sędziego, jego wiedzy, rozsądku i życiowego doświadczenia. Wychodził z założenia, że tam, gdzie nie jest to stanowczo konieczne, sędzia może rozstrzygnąć sprawę drobną i prostą bez angażowania wiadomości specjalnych. Wynika to z przekonania, że sędzia sam – bez potrzeby korzystania z opinii biegłego, a więc tylko na podstawie własnego doświadczenia życiowego – może ocenić, stan danej rzeczy, zdarzenia.

Odwołanie się w zakresie dowodzenia do uznania sędziowskiego i zasad doświadczenia, przy jednoczesnej rezygnacji z dowodu z opinii biegłego, oznacza wyraźne utorowanie w postępowaniu uproszczonym drogi dla domniemań faktycznych, dla tzw. dowodu *prima facie* oraz stosowania reguły *res ipsa loquitur* (rzecz mówi sama za siebie). Te instytucje są w polskim procesie cywilnym uznawane za dopuszczalne w granicach art. 231 k.p.c.

Wyraża to się wprost unormowaniem, które zostało zawarte w § 3 art. 505⁶ k.p.c., a który rozszerza hipotezę art. 322 k.p.c., i pozwala na stosowanie przyznanego w tym przepisie sądowi uprawnienia we wszystkich sprawach rozpoznawanych w postępowaniu uproszczonym. Należy też przyjąć – kierując się wykładnią celowościową i systemową – że przyczyną „niemożliwości” lub „utrudnienia” w zakresie ustalenia wysokości żądania może być także obowiązujący w postępowaniu uproszczonym zakaz prowadzenia dowodu z opinii biegłego.

Potwierdzeniem słuszności tegoż stanowiska jest wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2017 r. w sprawie o sygn. III CNP 27/16, zgodnie z którym „Z istoty postępowania uproszczonego i art. 505⁶ § 2 k.p.c. wynika, że wyjątek przewidziany w art. 505⁷ k.p.c. powinien być wykładany restryktywnie. Dlatego też, jeżeli uciekanie się do wiadomości specjalnych nie jest bezwzględnie konieczne, sędzia może rozstrzygnąć sprawę drobną i prostą bez angażowania biegłego. (...)”.

Oznacza to, że nie uwzględniając zgłoszonego wniosku dowodowego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego Sąd I instancji nie dopuścił się naruszenia art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 217 § 1 k.p.c. oraz art. 505⁷ k.p.c. Tym bardziej nie ma podstaw do przyjęcia w postępowaniu apelacyjnym, że było to naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, co jest konieczną przesłanką uwzględnienia apelacji w postępowaniu uproszczonym (art. 505⁹ § 1¹ pkt 2 k.p.c.).

Jeżeli chodzi o apelację pozwanych dotyczy to zarzutów: a). naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 481 § 2 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i zasądzenie od pozwanych odsetek umownych za okres po rozwiązaniu umowy najmu, mimo że stron nie wiązały już postanowienia umowne dotyczące odsetek umownych, a zatem od dnia rozwiązania umowy Sąd winien zasądzić odsetki ustawowe za opóźnienie; b). naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 688¹ k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie wobec pozwanej I. S. i obciążenie jej odsetkami umownymi, mimo że pozwana nie była stroną przedmiotowej umowy najmu i nie złożyła oświadczenia woli o objęciu jej reżimem odsetek umownych w miejsce ustawowych, a art. 688 § 2 k.c. ogranicza odpowiedzialność osób pełnoletnich zamieszkujących w lokalu do czynszu najmu oraz opłat związanych z eksploatacją lokalu; nie oznacza to jednak, że pozostałe postanowienia umowy najmu są obowiązujące dla osoby trzeciej, niebędącej jej stroną.

Zdaniem Sądu II instancji również zarzuty apelacji pozwanych są nietrafne.

Skarżący zdają się tracić z pola widzenia, że zasądzone odsetki umowne od należności głównej dotyczą należności sprzed wypowiedzenia przez stronę powodową umowy najmu. Dotyczą bowiem należności obliczanej na dzień 30 września 2012 r. Tymczasem strona powodowa wypowiedziała pozwanym najemcom umowę najmu lokalu mieszkalnego pismem z dnia 24 sierpnia 2012 r. z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia ze skutkiem na dzień 30 września 2012 r. Wziąwszy zatem pod uwagę, że zgodnie z zawartą umową strony umówiły się na zapłatę odsetek umownych w przypadku powstania zaległości w czynszu i opłatach za lokal, do należności dotyczących okresu sprzed wypowiedzenia umowy będą miały zastosowanie odsetki umówione, niezależnie od tego, że w pewnym momencie umowa uległa rozwiązaniu wskutek jej wypowiedzenia. Inaczej przestawiałby się kwestia odsetek liczonych od zaległych opłat (odszkodowania za bezumowne korzystanie z lokalu) po rozwiązaniu umowy najmu, albowiem rzeczywiście odsetki w tym przypadku nie byłyby już objęte łączącą strony umową. Taka sytuacja w niniejszej sprawie jednak nie występuje (jest to zresztą jeden z zarzutów apelacji strony powodowej, która podnosi, że w skutek prowadzenia sprawy przez Sąd I instancji w postępowaniu uproszczonym nie mogła rozszerzyć powództwa za dalsze okresy).

Podobnie przedstawia się kwestia dotycząca zarzutu naruszenia art. 688¹ k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie wobec pozwanej I. S. i obciążenie jej odsetkami umownymi, mimo że pozwana nie była stroną przedmiotowej umowy najmu i nie złożyła oświadczenia woli o objęciu jej reżimem odsetek umownych w miejsce ustawowych, podczas gdy art. 688 § 2 k.c. ogranicza odpowiedzialność osób pełnoletnich zamieszkujących w lokalu do czynszu najmu oraz opłat związanych z eksploatacją lokalu.

Otóż, w ocenie Sądu Okręgowego, odsetki mają charakter akcesoryjny i uboczny wobec świadczenia głównego. Jeżeli zatem pozwana I. S. – jako osoba pełnoletnia – zamieszkująca w lokalu ponosi odpowiedzialność za czynsz najmu oraz opłaty związane z eksploatacją lokalu, to nie ulega wątpliwości, że ponosi tę odpowiedzialność także w zakresie ustalonych w umowie odsetek za opóźnienie w uiszczaniu należności głównych.

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy uznał, że obie apelacje nie zawierają uzasadnionych zarzutów, mogących podważyć stanowisko Sądu Rejonowego, a tym samym jako bezzasadne podlegały oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Z uwagi na wynik postępowania apelacyjnego Sąd II instancji, na podstawie § 8 pkt 5 w zw. z § 16 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2019.18 t.j.) przyznał i nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądowi Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi na rzecz adw. K. S. (1) kwotę 1.476,00 zł brutto tytułem wynagrodzenia nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanym z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Natomiast, na podstawie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., Sąd II instancji nie obciążył pozwanych U. S., S. C. i I. S. obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego na rzecz strony powodowej. Należy bowiem zwrócić uwagę, że strona powodowa złożyła odpowiedź na apelację, wnosząc o jej oddalenie i zażądała zasądzenia na swoją rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

U podstaw odstąpienia od obciążania pozwanych kosztami zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym leżała okoliczność bardzo trudnej sytuacji materialno-finansowej, co pozwani wykazali dokumentami załączonymi do wniosków o zwolnienie od kosztów sądowych. Było to zresztą przyczyną zwolnienia pozwanych od kosztów sądowych w całości postanowieniem Sądu I instancji z dnia 18 lipca 2018 r.